

ALJAŽEV TORANJ – Taj pleh ima dušu!

Izložba Narodnog muzeja Slovenije i
Restauratorskog centra Zavoda za zaštitu kulturne
baštine Slovenije

Autori izložbe: Gorazd Lemajič i Iztok Lemajič

Aljažev toranj već 121 godinu stoji na vrhu Triglava, 2864 metara iznad razine mora. To je izniman spomenik kulture. Njegova je povijest na svoj način i povijest Slovenaca od kraja 19. stoljeća, budući da su ga cijelo vrijeme obilježili važni događaji tijekom razvoja slovenskog identiteta. Godine 1999. Republika Slovenija proglasila ga je spomenikom kulture od državnoga značaja.

Središnji izložbeni eksponat je kopija Aljaževog tornja u prirodnoj veličini, takav kakvoga je 1895. postavio svećenik Jakob Aljaž. Napravila ga je ekipa pod stručnim vodstvom, jednakim postupkom i od jednakih dijelova lima. Usporedo s konzervatorskim istraživanjima tornja i izradom njegove kopije nastajao je i dokumentarni film Aljažev toranj – Taj pleh ima dušu!

Aljažev toranj veoma je izložen vremenskim utjecajima, dok je za neka oštećenja odgovoran čovjek. Izložba potiče na razmišljanje o značenju tog ranjivog spomenika i o nacrtima kako ga zaštititi i sačuvati za buduće generacije, čime se čuva nasljeđe Jakoba Aljaža i mjesto kojeg njegov toranj ima u slovenskoj povijesti i svijesti Slovenaca.

ALJAŽEV TORANJ – Taj pleh ima dušu!

Dokumentarni film

Triglav s Aljaževim tornjem za sve nas je izuzetan pejzažni motiv i nezamjenjiv simbol Slovenije. Zbog kulturnih, pejzažnih, povijesnih i drugih karakteristika, ima posebno značenje za Republiku Sloveniju. Slovenska država 5. listopada 1999. proglasila je Aljažev toranj spomenikom kulture od državnoga značaja te je od 4. studenoga 1999. godine u vlasništvu države. Ideja Jakoba Aljaža da valjkasti limeni toranj sa zastavicom na vrhu predstavlja međaš koji označuje slovensko vlasništvo vrha slovenske gore, konačno se ostvarila.

Tko ga je postavio, kako i zašto, kako su brinuli o njemu, kakva je njegova povijest i kakva je njegova važnost? Što Slovencima predstavlja danas? Što nam je činiti kako bismo ga očuvali? Tim pitanjima bavi se dokumentarni film za vrijeme praćenja ekipe konzervatora-restauratora koji rade nacrt po kojem će napraviti rekonstrukciju Aljaževog tornja na isti način i od jednakih dijelova lima, kao što je to učinila ekipa Jakoba Aljaža prije više od stotinu godina. Kako bi sve bilo još vjerodostojnije, ekspedicija sastavne dijelove tornja od lima nosi i sastavlja na samom vrhu Triglava.

Aljažev toranj nije isti simbol kao Triglav koji je naš ponos, najviša gora, starina koja bdije nad Slovenijom. Naime, predstavlja onog koji stoji na Triglavu i govori nam: „Ovdje smo mi gospodari, odavde se ne mičemo ni za pedalj, to je naša slovenska duša.“

Produkcija:

Produkcijaska skupina Mangart
Slovenski filmski center
RTV Slovenija

Scenarij:

Gorazd Lemajič
Iztok Lemajič
Vojko Anzeljc

Režija:

Vojko Anzeljc

Producent:

Sašo Kolarič

Direktor fotografije:

Rožle Bregar

Glazba:

Janez Dovč

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije
Center za konzervatorstvo
Restauratorski center

Tisak prospekta / prijevod na hrvatski jezik:

Vijeće slovenske nacionalne manjine Grada Zagreba

Vljudno vabljeni na otvorenje razstave in
predvajanje dokumentarnega filma

ALJAŽEV STOLP – Ta pleh ima dušo!

Čast nam je pozvati Vas na otvorenje izložbe
i projekciju dokumentarnog filma

ALJAŽEV TORANJ – Taj pleh ima dušu!

Slovenski dom

Masarykova 13/1, Zagreb

18. maja 2016 ob 19. uri /
18. svibnja 2016. u 19 sati

Aljažev stolp / Aljažev toranj
Narodni muzej Slovenije
Foto: Iztok Lemajič

Foto: Iztok Lemajič, Rožle Bregar

ALJAŽEV STOLP – Ta pleh ima dušo!

Razstava Narodnega muzeja Slovenije in Restavratorskega centra Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Avtorja razstave: Gorazd Lemajič in Iztok Lemajič

Aljažev stolp že 121 let stoji na vrhu Triglava, 2864 metrov nad morjem. Je izjemen kulturni spomenik. Njegova zgodovina je na svoj način tudi zgodovina Slovencev od konca 19. stoletja, saj so ga vseskozi zaznamovali pomembni dogodki med oblikovanjem slovenske samobitnosti. Republika Slovenija ga je leta 1999 razglasila za kulturni spomenik državnega pomena. Osrednji razstavni eksponat je kopija Aljaževega stolpa v naravni velikosti, prav takšnega, kot ga je leta 1895 postavil župnik Jakob Aljaž. Izdelala ga je ekipa pod strokovnim vodstvom po istem postopku in iz enakih kosov pločevine. Vzporedno s konservatorskimi preiskavami stolpa in izdelavo njegove kopije pa je nastajal tudi dokumentarni film Aljažev stolp – Ta pleh ima dušo!

Aljažev stolp je zelo izpostavljen vremenskim vplivom, za nekatere poškodbe pa je odgovoren človek. Razstava spodbuja k premisleku o pomenu tega ranljivega spomenika in o načrtih, kako ga zaščititi in ohraniti za prihodnje generacije, s tem pa ohranjati zapuščino Jakoba Aljaža in mesto, ki ga ima njegov stolp v slovenski zgodovini in zavesti Slovencev.

ALJAŽEV STOLP – Ta pleh ima dušo!

Dokumentarni film

Triglav z Aljaževim stolpom je za vse nas izjemen krajinski motiv in nenadomestljiv simbol Slovenije. Zaradi kulturnih, krajinskih, zgodovinskih in drugih izjemnih lastnosti ima poseben pomen za Republiko Slovenijo. Slovenska država je 5. oktobra 1999 razglasila Aljažev stolp za kulturni spomenik državnega pomena in ga 4. novembra 1999 podržavila. Ideja Jakoba Aljaža, da valjasta kovinska stavba z zastavico na vrhu predstavlja mejnik, ki označuje slovensko lastnino vrha slovenske gore, se je dokončno udejanjila.

Kdo, kako in zakaj ga je postavil, kako so skrbeli zanj, kakšna je njegova zgodovina in kakšen njegov pomen? Kaj nam Slovincem predstavlja danes? In kaj naj naredimo za njegovo ohranitev? S temi vprašanji se ukvarja dokumentarni film med spremljanjem ekipe konservatorjev restavratorjev, ki naredijo načrt, po katerem bodo naredili rekonstrukcijo Aljaževega stolpa na isti način in iz enakih kosov pločevine, kot je to storila ekipa Jakoba Aljaža pred več kot sto leti. Da bi bilo vse še bolj pristno, odprava sestavne dele stolpa iz pločevine odnese in sestavi ob originalu na samem vrhu Triglava.

Aljažev stolp ni enak simbol kot Triglav, ki predstavlja naš ponos, najvišjo goro, očaka, ki bdi nas Slovenijo. Predstavlja namreč tistega, ki stoji na Triglavu in nam govori: „Tukaj smo mi gospodar, od tu se ne premaknemo niti za ped, to je naša slovenska duša.“

Produkcija:

Produksijska skupina Mangart
Slovenski filmski center
RTV Slovenija

Scenarij:

Gorazd Lemajič
Iztok Lemajič
Vojko Anzeljc

Režija:

Vojko Anzeljc

Producent:

Sašo Kolarič

Direktor fotografije:

Rožle Bregar

Glasba:

Janez Dovč

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije
Center za konservatorstvo
Restavratorski center

Zgibanko natisnil / prevod v hrvaščino:

Svet slovenske nacionalne manjšine Mesta Zagreb